

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра овочівництва і закритого ґрунту

ЗАТВЕРДЖЕНО
Агробіологічний факультет
10 червня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Оранжерейні рослини

Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Факультет

20 Аграрні науки та продовольство
203 Садівництво та виноградарство
Садівництво та виноградарство
Агробіологічний

Розробник:

к.с.-г.н., доцент Гаврись І.Л.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни Оранжерейні рослини

В ході дисципліни студенти знайомляться із рослинністю найвідоміших оранжерейних комплексів світу та України. Розкриваються питання видової різноманітності та основних груп оранжерейних рослин. Вивчається специфіка створення параметрів мікроклімату та особливостей організації технологічних процесів для забезпечення життєздатності рослин, які походять із аридної, тропічної та субтропічної зон. Висвітлюються особливості життєвого циклу різних груп рослин, біологічні властивості, насіннєве та вегетативне розмноження декоративно-листяних, декоративно-квіткових, вічнозелених і водяних рослин. Особливого значення надається догляду за рослинами у різні пори року та здійсненню біологічного контролю за станом рослин в оранжереях.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	203 Садівництво та виноградарство	
Освітня програма	Садівництво та виноградарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	8	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні заняття	30 год.	
Самостійна робота	90 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Оранжерейні рослини» є ознайомлення з різноманіттям рослин, які вирощують у оранжереях, технологічними особливостями їх культивування, в тому числі й у промислових теплично-оранжерейних комплексах. Вивчення особливостей морфології, розмноження і вирощування оранжерейних рослин, специфіка технологій та оцінка якості вирощеної продукції. Розкриття особливостей щодо створення мікрокліматичних умов для оптимального росту та розвитку різних видів оранжерейних рослин, висвітлюється тема здійснення біологічного контролю за станом насаджень.

Завдання отримання студентами базових знань з вирощування рослин з метою використання їх в практичній діяльності в умовах оранжерейних та тепличних комплексів.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 17. Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	пр.	с.р.		л	пр.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Загальні принципи вирощування кімнатних рослин									
Тема 1. Оранжерейні комплекси світу	1	10	2	2	6				
Тема 2. Режимы мікроклімату в оранжереях	2	10	2	2	6				

Тема 3. Біолого-екологічні особливості оранжерейних культур	3	10	2	2	6				
Тема 4. Основні групи оранжерейних рослин, їхня характеристика	4	10	2	2	6				
Тема 5. Розмноження оранжерейних рослин	5	10	2	2	6				
Тема 6. Підживлення рослин в оранжереях	6	10	2	2	6				
Тема 7. Фітоценоз в оранжереях	7	11	2	2	7				
Разом за модулем 1	7	71	14	14	43				
Змістовий модуль 2. Технологічні аспекти вирощування кімнатних рослин									
Тема 8. Оранжерейні рослини родини амарилісових	8-9	13	4	2	7				
Тема 9. Оранжерейні рослини родини ароїдних	9-10	13	2	4	7				
Тема 10. Оранжерейні рослини родини геранієвих	11	10	2	2	6				
Тема 11. Оранжерейні рослини родини кактусових	12	10	2	2	6				
Тема 12. Оранжерейні рослини родини орхідних	13	11	2	2	7				
Тема 13. Оранжерейні рослини родини пальмових	14	11	2	2	7				
Тема 14. Папороті в оранжереях	15	11	2	2	7				
Разом за модулем 2	8	79	16	16	47				
Усього годин	15	150	30	30	90				

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Найбільші оранжерейні комплекси світу	2
2	Режими мікроклімату в оранжереях	2
3	Біолого-екологічні особливості оранжерейних культур	2
4	Основні групи оранжерейних рослин, їхня характеристика	4
5	Розмноження оранжерейних рослин	2
6	Підживлення рослин в оранжереях	2

7	Фітоценоз в оранжереях	2
8	Оранжерейні рослини родини амарилісових	2
9	Оранжерейні рослини родини ароїдних	2
10	Оранжерейні рослини родини геранієвих	2
11	Оранжерейні рослини родини кактусових	2
12	Оранжерейні рослини родини орхідних	2
13	Оранжерейні рослини родини пальмових	2
14	Папороті в оранжереях	2
Всього		30

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Видове різноманіття оранжерейних рослин	2
2	Класифікація оранжерейних рослин, їхня практична цінність	4
3	Морфологічні особливості та вимоги до умов вирощування тропічних, субтропічних культур та рослин аридної зони	2
4	Вплив умов вирощування (грунтосуміші, дренажі, види пересадки та живцювання) на стан оранжерейних рослин	2
5	Особливості статевого та нестатевого розмноження оранжерейних рослин	2
6	Особливості підживлення рослин. Добрива та їхні складові	2
7	Система захисту оранжерейних рослин від шкідників та хвороб	2
8	Особливості вирощування та догляду за цибулинним, кореневищними та бульбоцибулинними амарилісовими рослинами	2
9	Особливості вирощування та догляду за наземними, водними, епіфітними та ліаноподібними ароїдними рослинами	2
10	Особливості вирощування та догляду за декоративно-листовими, плющевидними, зональними та англійськими пеларгоніями	2
11	Особливості вирощування та догляду за пустельними та лісовими кактусами	2
12	Особливості вирощування та догляду за наземними, сапрофітними та епіфітними орхідними рослинами	2
13	Особливості вирощування та догляду за карликовими та кущуватими пальмами	2
14	Особливості вирощування різних видів папоротей	2
Всього		30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оранжереї	9
2	Зимові сади	9
3	Вічнозелені чагарники	9
4	Промислово-тривалі горщикові культури	9
5	Сезонні рослини разового цвітіння	9

6	Водяні рослини	9
7	Комахоїдні рослини	9
8	Мохи	9
9	Сукуленти	9
10	Аізоонови рослини	9
Разом		90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне опитування;
- модульні тести;
- захист практичних та самостійних робіт;
- екзамен.

7. Методи навчання:

- лекції,
- метод демонстрацій;
- відеометод;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- виконання завдань.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводять у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамен та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Загальні принципи вирощування рослин в оранжереях		
Пр.1. Види оранжерейних рослин	ПРН 7, 17. Знати морфологічні особливості видового різноманіття оранжерейних рослин, їхні класифікації та практичну цінність. Розуміти вимоги до умов вирощування тропічних, субтропічних культур та рослин аридної зони. Визначати вплив ґрунтосуміші, дренажу на стан оранжерейних рослин. Підбирати правильно вид пересадки рослин.	7
Пр.2. Класифікація оранжерейних рослин		7
Пр.3. Вимоги до умов вирощування		7
Пр.4. Ґрунтосуміш, дренажі, види пересадки		7
Пр.5. Статеве і нестатеве розмноження		7

Пр.6. Підживлення рослин	Особливості статевого та нестатевого розмноження оранжерейних рослин. Добрива та його складові для підживлення рослин. Система захисту оранжерейних рослин від шкідників та хвороб.	7
Пр.7. Система захисту оранжерейних рослин		7
Самостійна робота 1. Загальні принципи вирощування рослин в оранжереях		11
Модульна робота 1		40
Разом за модуль 1		100
Модуль 2. Вирощування різних груп та видів рослин в оранжереях		
Пр.8. Амарилісові рослини	ПРН 7, 17. Вирощування та догляд за: цибулинними, кореневищними та бульбоцибулинними амарилісовими рослинами; наземними, водними, епіфітними та ліаноподібними ароїдними рослинами; декоративно-листовими, плющевидними, зональними та англійськими пеларгоніями; пустельними та лісовими кактусами; наземними, сапрофітними та епіфітними орхідними рослинами; карликовими та кущуватими пальмами; різними видами папоротей	7
Пр.9. Ліаноподібні ароїдні рослини		7
Пр.10. Пеларгонії		7
Пр.11. Пустельні та лісові кактуси в оранжереї		7
Пр.12. Орхідні рослини		8
Пр.13. Пальми		7
Пр.14. Папороті		7
Самостійна робота 2 Вирощування різних груп та видів рослин в оранжереях		10
Модульна робота 2		40
Разом за модуль 2		100
Навчальна робота	$(M1+M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Разом за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
--	--

Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних, модульних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати та презентації повинні відображати зміст теми, містити структурований матеріал і мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Гаврись І.Л. Квітникарство закритого ґрунту: навчальний посібник / І.Л. Гаврись – Київ: Компрінт, 2020. – 368 с.
2. Сорокіна С.В. Товарознавство квітів: підручник. Харків: ХДУХТ, 2016. – 400 с.
3. Слепцов Ю.В. Квітникарство закритого ґрунту: навчальний посібник / Ю.В. Слепцов, Б.Є. Якубенко, В.Д. Богданова та ін. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 300 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Енциклопедія рослин садових та кімнатних: довідкове видання / уклад. С.В. Ануфрієва. Донецьк: Глорія Трейд, 2013. 224 с.
2. Jerzy Marek. Kwiaty cięte uprawiane pod osłonami. – Poznań: Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Lesne, 2006. – 332 p.
3. http://www.nbg.kiev.ua/collections_expositions/index.php?SECTION_ID=274
4. <https://theoutlook.com.ua/article/2857/sontse-pid-sklom-najkrashhi-oranzherej-svitu.html>
5. https://buduemo.com/ua/news/ecomaterials_technologies/arhitekturni-shedevri-najbilsh-nezvichajni-oranzherei-svitu.html#google_vignette